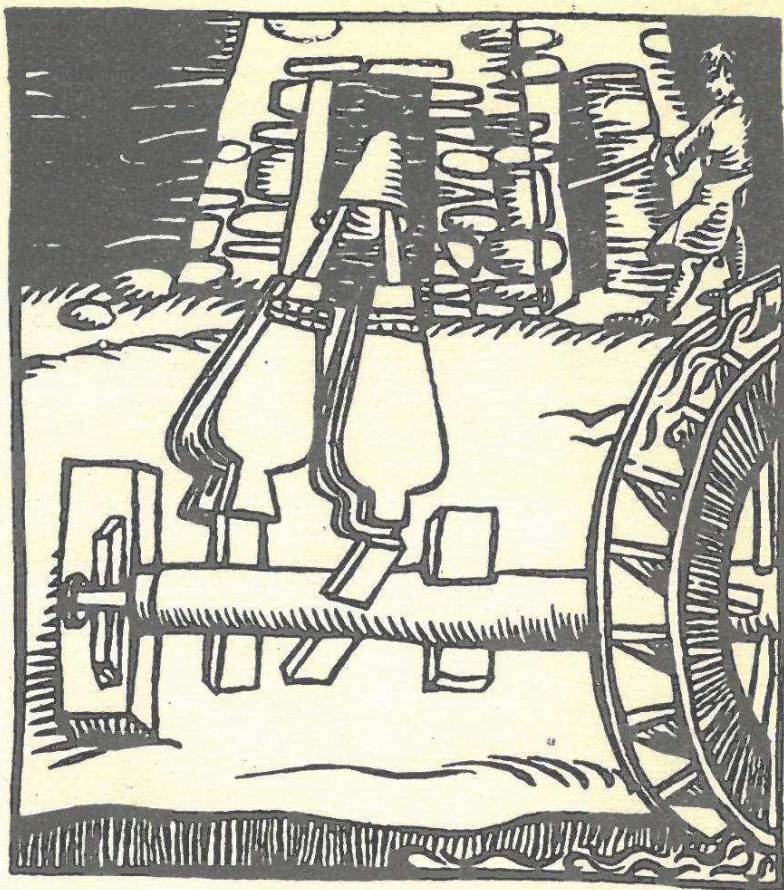
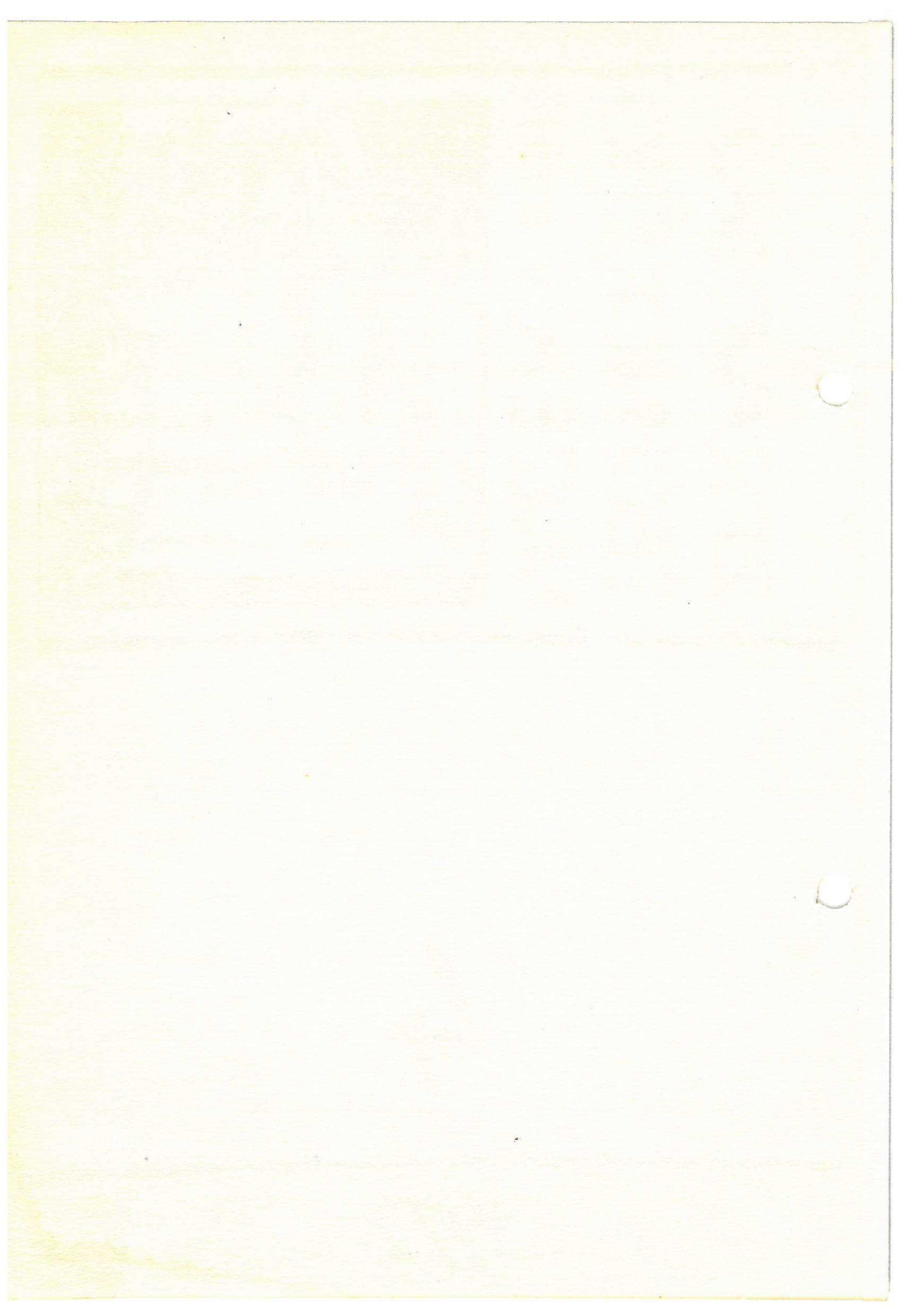

ZPRAVODAJ
TECHNICKÉHO
MUZEA V BRNĚ

4

1972

Pro muzejní pracovníky, odborný aktiv a spolupracující insti-
tuce vydává Technické muzeum v Brně.

TECHNICKÉ PAMÁTKY

Krajinný průzkum Josefského údolí

V souvislosti s otázkami zabývajícími se provozem bývalé Františkovy hutí a v souladu s plánovaným krajinným průzkumem byl proveden terénní průzkum okolí hutí.

Porovnáním dochovaných mapových materiálů z konce 18. a první poloviny 19. století se stavem terénu doplněným povrchovým sběrem byly lokalizovány některé další výrobní objekty, jejichž existence byla známa - nikoli však místa, kde stávaly. Vedle prachových mlýnů, jejichž budovy se v údolí zachovaly, zde existoval mlýn a panská pila, vybudovaná "u Starého hamru". Mlýn nazývaný podle posledního majitele Baráčkův - nenávratně zmizel, spolu s možností rozeznat v jeho budově případné zbytky zmíněného hamru. Na blízkých pozemcích při polozasutém náhoně byla při povrchovém sběru sebrána celá řada vzorků s poměrně vysokým obsahem železa. Vzorky jsou deponovány v TM a v současné době zkoumány.

V místě vyústění suchého údolí od Olomučan byla potvrzena existence skelné hutí, o níž se zmiňuje ve své topografii jak Schwoy, tak Wolny a jejíž polohu do těchto míst lokalizoval A. Ferulík. Existence hutí je doložena od 14. do 18. století, kdy pro údajný nedostatek palivového dřeva zanikla. V louce při vyústění Křtinského potoka do rybníčku je patrné zdivo. V jeho těsné blízkosti bylo nalezeno několik vzorků tzv. "lesního skla", světle nazelenalé barvy a jemně opalisujícího /vzorky přír. čís. 89/72/.

Ve spolupráci s KSSPPOP byly prohlédnuty další technické památky v Jihomoravském kraji a dohodou stanoveno, že pracovníci Technického muzea z hlediska využití těchto objektů, reprezentujících vývoj techniky, provedou v roce 1973 nový soupis v jednotlivých okresech. Tato práce bude zaměřena tak, aby ty objekty, které jsou uvedeny v seznamu, byly překontrolovány, jak jsou využívány, event. navrhnout způsob jejich využití, další objekty, které jsou z hlediska zachování pro studium vývoje techniky hodnotné, byly do seznamu pojaty.

V závěru roku navštívil zástupce TM se zástupcem KSSPPOP Severomoravský kraj, aby s KSSPPOP v Ostravě byly navázány obdobné kontakty jako s tímto ústavem v Brně. Cestou byly prohlédnuty některé charakteristické objekty /historická elektrárna v Olomouci, povodí Odry, Bohumínská vozovna, atd./, které budou v příštím roce předmětem zájmů pracovníků Technického muzea.

V úzké spolupráci s KSSPPOP byly zajištěny předpoklady pro dokončení rekonstrukce historické kovárny v Těšanech - objekt převezme do správy Technické muzeum, které zařídí obnovení vnitřního vybavení s přílehlými budovami. Zabezpečovací práce vodního mlýna ve Slupí u Znojma jsou v jednání s příslibem pro plánovaný začátek prací koncem prvního, event. druhého čtvrtletí 1973. I tento objekt má

přejít do správy Technického muzea.

V Ý S T A V Y A E X P O Z I C E

Výstava SOVĚTSKÉ CIVILNÍ LETECTVÍ

Za účasti představitelů stranických a státních orgánů Jihomoravského kraje a města Brna, zástupců sovětského konsulátu v Brně, dopravní společnosti Aeroflot a zástupců skupiny sovětských vojsk v Olomouci, byla dne 8. listopadu slavnostně otevřena výstava Sovětské civilní letectví. Na výstavě, kterou pracovníci muzea připravili na počest 55. výročí VŘSR a 50. výročí vzniku SSSR, byla znázorněna padesátiletá historie sovětského civilního letectví a jeho současná úroveň. Pozornost návštěvníků upoutaly nejvíce modely sovětských letounů z konstruktérských kanceláří MiĶojana, Tupoleva a Antonova, včetně nejmodernějšího a nejrychlejšího sovětského dopravního letounu TU 144.

Výstava PŘÍRŮSTKY SBÍREK

V říjnu byla v "ambitech" Technického muzea otevřena výstava přírůstků sbírek ústavu. Z několika tisíc sbírkových předmětů, shromážděných v posledních letech z jemné mechaniky, měřicí techniky a letectví, vybrali pracovníci odboru vědy a techniky 80 exponátů, které jsou vynikajícími reprezentanty kulturně historické a technické hodnoty sbírkového fondu uvedených oborů. Pro návštěvníky výstavy byl vydán ka-

talog s podrobnými historickými a technickými údaji o všech vystavovaných exponátech.

Výstava přírůstků bude otevřena i v roce 1973.

Výstava VORONĚŽ včera, dnes a zítra

K lepšímu poznání života družebního města Voroněže, uspořádali zástupci tohoto města poutavou výstavu, která byla reprizou za výstavu pořádanou NVmB ve Voroněži. Výstavu zahájil náměstek primátora NVmB s. Dr. Milan Schnirch. Vernisáž, které se zúčastnili zástupci stranických a státních orgánů Jihomoravského kraje a města Brna, SČSP, zástupci sovětského konsulátu a skupiny sovětských vojsk v Olomouci, byla nejhojněji navštívena - více než 350 návštěvníky.

Již z průběhu zájmu návštěvníků v prvních dnech bylo zřejmé, že výstava je sestavena velmi poutavě, vkusně s vysokou profesionální úrovní.

Bude otevřena do 14. ledna 1973.

Stálé expozice Technického muzea

VÝVOJ VYUŽITÍ VODNÍ ENERGIE

PARNÍ ENERGETIKA

Obě expozice byly hojně navštíveny hlavně školní mládeží. Vyjíměčný zájem o exponáty byl obrazem potřeby poznat v praxi stroje, o kterých se dovídala během výuky ve školách.

PANORAMA, stereoskopické promítání barevných dia-
pozitivů, uvedla ve 4. čtvrtletí celkem 6 programů.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Ze zkušebny střední průmyslové školy textilní v Brně bylo během měsíce října převzato 17 přístrojů do sbírek TM. Jde o řadu velmi cenných třídících vážek se stupnicemi metrickými i anglickými. Ke kompletaci vývojové řady třídících vážek usiluje oddělení textilních strojů o získání dalších přístrojů z národního podniku Kovostav Ústí nad Orlicí, který s touto výrobou třídících vážek končí.

Při průzkumu údržbářských dílen cukrovarů byla Technickému muzeu nabídnuta malá parní elektrárna, která vyráběla proud pro osvětlení jubilejní výstavy v Praze v roce 1891. Dále byly ústavu nabídnuty některé malé parní pístové stroje.

Ze sbírkových předmětů, které obohatily v tomto čtvrtletí sbírkový fond vodních strojů Technického muzea, zasluhuje pozornost svým konstrukčním řešením rotační, objemové, křídlové, výtlačné čerpadlo s ručním pohonem z dvacátých až třicátých let našeho století.
